

Αρχαία Ελληνικά Β' Λυκείου

01 Φεβρουαρίου 2026

Ενδεικτικές Απαντήσεις

- A1.** 1-Σ: Ἔτι δ' ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξει περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιοῦτους ἀγῶνας καθεστηκότας
- 2-Λ: ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλιάρτον ἔδει βοηθεῖν
- 3-Σ: ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἰππεύειν / ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλείψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου
- 4-Σ: ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον
- 5-Λ: ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλείψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι.

B1. Ο Μαντίθεος τονίζει ιδιαίτερα ότι δεν είναι φιλόδικος, γιατί με αυτόν τον τρόπο επιδιώκει να ενισχύσει το ἦθος του και να αποδείξει ἔμπρακτα την ἐπιείκειά του, την οποία είχε ἤδη προβάλλει στην αρχή του λόγου του. Η ἐπιείκεια, ὅπως γίνεται αντιληπτό, περιλαμβάνει ἕνα σύνολο ἀρετῶν, ὅπως ἡ τιμιότητα, ἡ εἰλικρίνεια, ἡ πραότητα, ἡ κοσμιότητα, ἡ μετριοπάθεια, ἡ σωφροσύνη και ἡ φρόνηση. Η ἀποστροφή πρὸς τις δικαστικές διαμάχες λειτουργεῖ ὡς ἰσχυρὸ ἠθικὸ ἐπιχείρημα, τὸ ὁποῖο ἀξιοποιοῦν συχνὰ και ἄλλοι ρήτορες, προκειμένου να κερδίσουν τὴν εὐνοία του ἀκροατηρίου.

Με τὴν ἀναφορὰ αὐτὴ ὁ Μαντίθεος ἐπιδιώκει να πείσει τοὺς βουλευτὲς ὅτι διαθέτει ἠπιο και μετρημένο χαρακτήρα, δεν εἶναι ἐριστικός και εἶναι ἰκανὸς να ἐπιλύει τὶς διαφορὲς του με τοὺς συμπολίτες του με ἀρμονικὸ τρόπο. Παράλληλα, διαφοροποιεῖται ἀπὸ πολλοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι ἦταν γνωστοὶ γιὰ τὴ φιλοδικία τους, ὅπως και ὁ ἴδιος ἐπισημαίνει, στοιχεῖο που στηλιτεύεται και ἀπὸ ἄλλους συγγραφεῖς τῆς ἀρχαιότητος. Ἐπιπλέον, με τὴ στάση αὐτὴ ἀποδεικνύει ὅτι πληροῖ τὴ βασικὴ προϋπόθεση που εἶχε θέσει στο προῖμιο του λόγου του γιὰ τὴν ἐπικύρωση τῆς ἐκλογῆς του ὡς βουλευτὴ, δηλαδὴ ὅτι ἔχει ζήσει κόσμια, τίμια και με μέτρο.

Τέλος, προβάλλοντας τὸ γεγονός ὅτι δεν ἔχει ἐμπλακεῖ σε δίκες, ὁ Μαντίθεος ἐπιδιώκει ἀφενὸς να κερδίσει τὴν ἐκτίμηση, τὴ συμπάθεια και τὴν εὐνοία τῶν βουλευτῶν και αφετέρου να δημιουργήσει ἀρνητικὴ προδιάθεση ἀπέναντι στοὺς ἀντιδίκους του, παρουσιάζοντάς τους ἐμμέσως ὡς φιλοδίκους και ἐριστικούς.

B2. Ο Μαντίθεος ἀναφέρεται σε συγκεκριμένα περιστατικὰ τῆς στρατιωτικῆς του δράσης γιὰ να ἀποδείξει ὅτι σέβεται τὴ Βουλὴ και τὸν θεσμό τῆς δοκιμασίας, καθὼς ἔχει ἐκπληρώσει τὶς στρατιωτικὲς του υποχρεώσεις πρὸς τὴν πατρίδα. Παρουσιάζεται ὡς φιλόπατρις και πρόθυμος να θυσιάσει ἀκόμη και τὴ ζωὴ του, ἀφοσιωμένος στοὺς συμπολεμιστὲς του και διακρινόμενος γιὰ τὴν υπακοή, τὴν πειθαρχία, τὸ θάρρος, τὴ γενναιότητα και τὴν περιφρόνηση τῶν

πολεμικών κινδύνων. Παράλληλα, προβάλλει την πίστη του στη δημοκρατία, αφού η εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων αποτελούσε γνώρισμα του δημοκρατικού πολίτη, και αντιπαραβάλλει τη στάση του με εκείνη συμπολιτών του που προσπαθούσαν, ακόμη και παράνομα, να αποφύγουν τη στράτευση. (αναφορά και σε συγκεκριμένα χωρία των κειμένων)

B3. Το έργο του Λυσία έχει σημαντική ιστορική αξία. Παρέχει πολύτιμες γνώσεις για την εσωτερική πολιτική κατάσταση της Αθήνας την περίοδο από το τέλος του Πελοποννησιακού μέχρι και του Κορινθιακού πολέμου (404-393 π.Χ.) ειδικότερα δε για την εποχή των Τριάκοντα. Οι πληροφορίες του Λυσία είναι αξιόπιστες και ενισχύουν ή συμπληρώνουν εκείνες του Ξενοφώντα, του Αριστοτέλη και του Διοδώρου. Οι δικανικοί του λόγοι με την ποικιλία των υποθέσεων φωτίζουν την ιδιωτική, κοινωνική και οικονομική ζωή των Αθηναίων της περιόδου αυτής και αποτελούν πολύτιμο βοήθημα για τον μελετητή της αττικής δικονομίας και του δικαίου γενικότερα

B4. παράδειγμα: αποδείξει, **ακαταμάχητος:** συμμαχίαν, **συλλεκτικός:** κατειλεγμένος, **βαθμός:** αναβάντων/ανάβηθι, **συσκευή:** παρασκευάσαντα

G1. Έχω ακόμα την ιδέα, ότι το πράγμα τότε θα σας κινήσει, όσο αξίζει, την οργή, όταν υπολογίσετε με το νου σας, πόσο μεγαλύτερο είναι τούτο το παράπτωμα από τα άλλα. Θα βρήτε δηλαδή, ότι τα μεν άλλα αδικήματα προξενούν βλάβη σε μικρό μέρος του βίου, ενώ η προσβολή καταστρέφει το σύνολο και ότι πολλές οικογένειες εξωντώθηκαν εξ αιτίας της και πολλές πόλεις ρημάχτηκαν. **Και γιατί να χάνω τον καιρό μου εξιστορώντας τις συμφορές των άλλων; Εμείς οι ίδιοι δηλαδή εζήσαμε για να ιδούμε να καταλύεται δυο φορές το δημοκρατικό πολίτευμα και δυο φορές έχασαμε την ελευθερία μας όχι εξ αιτίας εκείνων που είναι ένοχοι για άλλα εγκλήματα, παρά εξ αιτίας εκείνων που περιφρονούν τους νόμους και θέλουν να είναι δούλοι των εχθρών μας και να εξευτελίζουν τους συμπολίτες τους. Ένας απ' αυτούς είναι και ο κύριος από δω. Διότι, αν και είναι νεώτερος από το τότε πολιτικό καθεστώς, αλλά το χαρακτήρα του τουλάχιστο τον επήρε από εκείνο το πολίτευμα. Διότι οι άνθρωποι που έχουν αυτό το φυσικό είναι που παρέδωσαν τη δική μας δύναμη στους εχθρούς μας, που κατέσκαψαν τα τείχη της πατρίδος και που εξετέλεσαν χωρίς να τους δικάσουν, χίλιους πεντακόσιους πολίτες.**

Μτφρ. Θ. Παπακωνσταντίνου & Ε. Πανέτσος

G2. Στο αδίδακτο κείμενο ο κατηγορος επιχειρεί να αποδείξει ότι το αδίκημα της «ύβρεως» είναι βαρύτερο από τα υπόλοιπα, παραθέτοντας σειρά τεκμηριωμένων επιχειρημάτων. Αρχικά αναφέρεται στις γενικότερες συμφορές που προκαλεί αυτού του είδους η συμπεριφορά: διαφθείρει και καταστρέφει τον ανθρώπινο βίο σε όλα του τα επίπεδα, έχει οδηγήσει στον αφανισμό πολλές οικογένειες και έχει συμβάλει στην ερήμωση και την καταστροφή πόλεων-κρατών. Στη συνέχεια προσδίδει πολιτική διάσταση στον λόγο του, υπενθυμίζοντας τα δεινά που υπέστη η Αθήνα εξαιτίας πολιτών που ενήργησαν με παρόμοια αλαζονική και υβριστική

στάση, υπονοώντας σαφώς τους ολιγαρχικούς. Συγκεκριμένα, τονίζει ότι αυτοί κατέλυσαν δύο φορές τη δημοκρατία, στερώντας από τους συμπολίτες τους την ελευθερία, παρέδωσαν στρατιωτικές δυνάμεις της πόλης στους εχθρούς της, κατεδάφισαν τα τείχη της Αθήνας και προέβησαν στη θανάτωση 1.500 πολιτών χωρίς νόμιμη δίκη. Με τον τρόπο αυτό ο κατηγορος καταδεικνύει ότι η ύβρις δεν αποτελεί απλώς ατομικό ηθικό παράπτωμα, αλλά μπορεί να έχει ολέθριες συνέπειες τόσο σε κοινωνικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο.

Γ3.α. *ὕβριν*: ὕβρεσι

οἴκους: οἴκω

συμφοράς: συμφοραῖς

τείχη: τείχει

πατρίδος: πατρίσι

Γ3.β. *ἠγοῦμαι*: ἠγεῖτο

βλαπούσας: βλαψάσαις

γεγενημένας: γεγένησαι

ἀπεστερήθημεν: ἀποστερηθῶμεν

Γ4.α. *τῶν ἀμαρτημάτων*: γενική συγκριτική στο *μείζον*

ἄλλοις: κατηγορηματικός προσδιορισμός στο *τοῖς πράγμασιν*

ἀναστάτους: κατηγορούμενο στο *πόλεις* (μέσω της μετοχής γεγενημένας)

ὑπό τῶν ὄντων: εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου στο *ἀπεστερήθημεν*

δουλεύειν: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο της μετοχής *βουλομένους*

αἱ παραδοῦσαι: επιθετική μετοχή ως κατηγορούμενο στο *αἱ φύσεις* μέσω του συνδετικού ρήματος εἰσίν.

Γ4.β. Οι διαπιστώσεις του ομιλητή αποδίδονται με τις κατηγορηματικές μετοχές **βλαπούσας**, **λυμαιομένην**, **διαφθαρέντας** και **γεγενημένας**, οι οποίες εξαρτώνται από το ρήμα *εὔρήσετε*.

Τις απαντήσεις επιμελήθηκε η καθηγήτρια

Πετρίδου Βάσω